

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-II.431.1.26.2019.JZ

Warszawa, 17 października 2019 r.

**Pani
Lesława Pawełek
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
05-510 Konstancin-Jeziorna
ul. Potulickich 1**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543, z późn. zm.) inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 28.05-3.06.2019 r. kontrolę kompleksową w Domu Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie, przy ul. Potulickich 1, zwanym dalej Domem.

Przedmiot kontroli obejmował jakość usług świadczonych przez dom pomocy społecznej, przestrzeganie praw mieszkańców oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami w okresie od 1 stycznia 2018 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią 30 sierpnia 2019 r. przekazuję, stosownie do art. 128 ustawy, niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Decyzją Wojewody Mazowieckiego nr 19/2008 z 22 grudnia 2008 r. podmiot prowadzący otrzymał zezwolenie na prowadzenie Domu dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, na czas nieokreślony. Dom wpisany jest do Rejestru domów pomocy społecznej województwa mazowieckiego pod poz. nr 88, z liczbą miejsc 122. W dniu kontroli w placówce przebywało 114 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. W latach 2018-2019 do Domu przyjęto 9 mieszkańców, na przyjęcie oczekiwała 1 osoba. Przed przyjęciem do Domu pracownicy socjalni ustalali aktualną sytuację osoby w miejscu jej zamieszkania lub pobytu. W dniu kontroli w placówce przebywały 74 osoby ubezwłasnowolnione całkowicie i 3 ubezwłasnowolnione częściowo. Dla 24 osób opiekunami prawnymi byli pracownicy Domu. Sześć osób umieszczonych zostało na podstawie postanowienia sądu.

Bazę lokalową Domu stanowią 4 budynki, mieszkańcy zamieszkują w 3 budynkach dwu- i trzypiętrowych, w czwartym znajduje się administracja i pralnia. W obiekcie nie ma barier architektonicznych. W Domu zainstalowany jest system alarmowo – przeciwpożarowy i system

przyzywowo – alarmowy. W czasie kontroli stwierdzono, że pokoje mieszkalne nie zostały wyposażone w dzwonki przywołania; znajdują się one jedynie w budynku nr I - w świetlicy i w pokoju opiekunek oraz w budynku nr III - w dyżurkach opiekunek na każdym piętrze. Dwie centraliki systemu przyzywowego z sygnalizacją świetlną i dźwiękową znajdują się w gabinecie medycznej pomocy doraźnej. W budynkach mieszkalnych wydzielono pomieszczenia ogólnego użytku, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Pokoje mieszkalne 1,2 i 3-osobowe pod względem powierzchni, wyposażenia oraz liczby zamieszkujących osób spełniały normy określone w § 6 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia. Wyjątek (jeśli chodzi o niepełne wyposażenie) stanowiły pokoje, w których zamieszkiwały osoby mogące swoim zachowaniem zagrozić życiu swojemu i innych. Liczba łazienek i toalet dostosowana była do liczby mieszkańców przebywających w Domu. Pomieszczenia sanitarne spełniały wymagania określone w § 6 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia, poza łazienką, w której 4 miski ustępowe usytuowane obok siebie nie miały drzwi lub zasłon, przez co nie stworzono mieszkańcom warunków gwarantujących prawo do intymności. Po zakończeniu kontroli dyrektor Domu poinformowała, że sanitariaty wyposażone zostały w drzwi wahadłowe. W czasie kontroli pokoje mieszkalne oraz pozostałe pomieszczenia były czyste i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

Dom zapewniał mieszkańcom pomoc w czynnościach dnia codziennego całodobowo. Usługi bytowe i opiekuńcze świadczone były przez opiekunki i pokojowe, wspierane przez pielęgniarki. Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że mieszkańcy posiadali wymaganą odzież, bieliznę, obuwie. Zakupy dokonywane były ze środków finansowych mieszkańców, przez rodzinę lub, w przypadku osób, które nie miały własnej odzieży i obuwia oraz możliwości zakupienia ich z własnych środków, przekazywane były przez Dom. Artykuły higieny osobistej i środki czystości zapewniane były przez Dom oraz dodatkowo na życzenie mieszkańców kupowane za ich pieniądze. Pościel i ręczniki zmieniane były według potrzeb, ale nie rzadziej niż raz w tygodniu, co jest zgodne z § 6 ust. 1 pkt 8 lit. b, c ww. rozporządzenia. Dom zapewniał mieszkańcom 4 posiłki (śniadanie, obiad, podwieczorek, kolację) oraz pomoc w ich spożywaniu. Realizowano diety: podstawową, lekkostrawną, cukrzycową. Z przedstawionej przez dyrektora informacji wynika, że podstawowe produkty żywnościowe i napoje dostępne są przez całą dobę w kuchenkach oddziałowych, ale ze względu na stan zdrowia mieszkańcy nie korzystają samodzielnie z kuchenek.

W okresie objętym kontrolą w Domu przestrzegane były terminy sporządzania indywidualnych planów wsparcia mieszkańca, zwane dalej IPWM. Od stycznia 2019 r. IPWM prowadzone są w formie elektronicznej w programie Arisco DOM. W trakcie kontroli wskazano na konieczność dokonywania oceny indywidualnych planów wsparcia mieszkańców przez zespół terapeutyczno-opiekuńczy, zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Dom prowadził dla każdego mieszkańca indywidualną dokumentację.

Kompetencje społeczne mieszkańców kształtowane i doskonalone były w czasie zajęć terapeutycznych, świetlicowych i rehabilitacji, z uwzględnieniem rehabilitacji społecznej. Podczas kontroli stwierdzono, że w IPWM nie był ustalany zakres programowy oraz wymiar czasu zajęć rehabilitacji społecznej, do czego zobowiązuje § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Dz. U. poz. 250). Dom zapewniał mieszkańcom edukację i udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych: 1 osoba uczęszczała do Specjalnej Szkoły Zawodowej, 1 osoba była uczestnikiem grupowych zajęć rewalidacyjno-wychowawczych poza Domem, 4 osoby realizowały indywidualne zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze na terenie Domu.

Dom umożliwiał przebywającym w nim mieszkańcom korzystanie ze świadczeń zdrowotnych, przysługujących na podstawie odrębnych przepisów, zgodnie z art. 58 ustawy. Podstawową opiekę zdrowotną zapewniał internista z przychodni w Konstancinie-Jeziornie oraz neurolog, psychiatra i ortopeda w ramach umowy - zlecenia. Dom pomagał mieszkańcom w dysponowaniu lekami, które przechowywane były w gabinecie medycznej pomocy doraźnej. Nie był prowadzony rejestr rozchodu leków, w tym psychotropowych. Dom pokrywa opłaty ryczałtowe leków do wysokości limitu ceny, przewidzianej w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o których mowa w art. 58 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, pozostała kwota pokrywana jest z własnych środków pieniężnych mieszkańców. Recepty i faktury za leki wystawiane były imiennie na mieszkańca. Pielęgniarki prowadziły dokumentację dotyczącą zdrowia mieszkańców. Rehabilitacja medyczna prowadzona była przez fizjoterapeutów zatrudnionych w Domu. Zlecenia na rehabilitację indywidualną lub grupową wydane przez specjalistę rehabilitacji medycznej mieli wszyscy mieszkańcy. Rehabilitacja prowadzona była w odpowiednio wyposażonej sali do fizykoterapii. Dom dysponuje *Instrukcją sposobu stosowania i dokumentowania zastosowania przymusu bezpośredniego*. Zarządzenie wymaga uaktualnienia w związku ze zmianami wprowadzonymi do ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz.1878, z późn. zm.). Według oświadczenia dyrektora w Domu nie był stosowany przymus bezpośredni. W trakcie kontroli wskazano dyrektorowi Domu na przepis art. 38 ust. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, zgodnie z którym osoby przyjęte do domu pomocy społecznej podlegają okresowym badaniom stanu zdrowia psychicznego uzasadniającym pobyt w domu pomocy społecznej.

Środki finansowe i przedmioty wartościowe są deponowane zgodnie z obowiązującym w Domu *Regulaminem w sprawie trybu postępowania z depozytami wartościowymi i rzeczami osobistymi mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie*. Depozytami oraz prowadzeniem wymaganej dokumentacji zajmuje się księgowość. W przypadku osób ubezwłasnowolnionych środkami pieniężnymi dysponuje opiekun prawny albo upoważniony przez niego pracownik Domu. Mieszkańcy robią zakupy wraz z opiekunami w ramach treningu budżetowego. Na dzień kontroli żaden z mieszkańców nie złożył środków pieniężnych ani przedmiotów wartościowych do depozytu. Po śmierci mieszkańca środki finansowe zgromadzone na indywidualnym koncie wypłacane są osobom uprawnionym (po zakończeniu postępowania spadkowego).

W czasie kontroli stwierdzono, że pracownicy Domu przejawiali życzliwy stosunek do mieszkańców. Mieszkańcy Domu byli zadowoleni, wyrażali pozytywne opinie w zakresie warunków panujących w Domu. Podstawowe prawa mieszkańców określone zostały w Regulaminie organizacyjnym oraz w Regulaminie Mieszkańców, który zawiera prawa i obowiązki. Z kontroli wynika, że Regulamin Mieszkańców zawiera zapisy ograniczające sferę praw i wolności mieszkańca. Na tablicy ogłoszeń Domu wywieszane były m.in.: prawa osób ubezwłasnowolnionych, Regulamin Mieszkańców, Regulamin Rady Mieszkańców, godziny wydawania posiłków. W czasie kontroli Dyrektor uzupełnił tablicę o informację o godzinach i dniach przyjmowania interesantów oraz wykaz instytucji nadzorujących przestrzeganie praw mieszkańców. Ostatnia kontrola obejmująca zakres wskazany w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego przeprowadzona została w Domu przez sędziego Sądu Rejonowego w Piasecznie - nie stwierdzono nieprawidłowości.

W Domu Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie przy ul. Potulickich 1 w dniu kontroli zatrudnionych było 101 pracowników na 99,4 etatu, w tym w zespole terapeutyczno-opiekuńczym – 62 osoby na 60,15 etatu. Biorąc pod uwagę powyższe oraz 114 mieszkańców przebywających w Domu w dniu kontroli, wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego

w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy wynosił 0,52, natomiast biorąc pod uwagę całkowitą liczbę miejsc w Domu (122) wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wynosił 0,49 i był nieco niższy od obowiązującego (0,5), określonego w § 6 ust. 2 pkt 3 lit d i e rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Z przekazanej dokumentacji oraz analizy akt osobowych wynikało, że spośród pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego 3 osoby zatrudnione na stanowiskach instruktora terapii zajęciowej oraz osoba zatrudniona na stanowisku technik fizjoterapii nie posiadały kwalifikacji określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 i poz. 2437). Po zakończeniu kontroli (13.06.2019r.) dyrektor Domu poinformowała, że stanowiska te zostały zmienione.

Pracownicy zespołu terapeutyczno-opiekuńczego uczestniczyli w latach 2018-2019 w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych. Tematyka szkoleń była zgodna z § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Dyrektor o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:

1. Zapewnić mieszkańcom korzystanie z systemu przyzywowo-alarmowego.
2. Ustalać zakres programowy i wymiar czasu zajęć z rehabilitacji społecznej w indywidualnych planach wsparcia mieszkańców, oceniać plany na posiedzeniach zespołu terapeutyczno-opiekuńczego.
3. Prowadzić rejestr rozchodu leków, w tym psychotropowych.
4. Nie stosować nieuprawnionych zapisów ograniczających sferę praw i wolności mieszkańca w procedurach wewnętrznych Domu.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kontrolowana jednostka organizacyjna pomocy społecznej może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Jednostka organizacyjna pomocy społecznej w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia obowiązana jest do powiadomienia Wojewody Mazowieckiego o realizacji zaleceń, uwag, wniosków na adres: Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Wydział Polityki Społecznej, pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa.

Zgodnie z art. 130 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Kinga Jura
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Ksawery Gut
Starosta Powiatu Piaseczyńskiego
ul. Chyliczkowska 14
05-500 Piaseczno